

Szőnyi Benjámín esperes levele Szilágyi Sámuel püspökhöz, melyben beszámol a nagyzeréndi, a gyulai és Gyulaváriban történt fejleményekről. Nagyzerénden Botos Mihály lelkészt szerette volna a gyülekezet elbocsátani, de Szőnyi megakadályozta azt, pedig Barta József állás nélküli lelképásztor szívesen elvállalta volna a nagyzeréndi szolgálatot. Szőnyi a Gyulai gyülekezetet türelemre inti, nem tart a katolikusok túlkapásaitól. Gyulaváriban a gyülekezet bepanaszolta Lázár Pál prédikátort.

Tiszteletes superintendens uram!

Valóban szégyenlem, hogy alkalmatlan dolgaink jelentésével kell k[e]g[yelme]det fárasztanom, mellyről alázatosan meg is követem.

1-o. Még a múlt karátszónkor nálunk inneplett déák ifjú által megírtam tiszt[eletes] nagyzeréndi prédikátor, Botos Mihály úr[na]k állapotját, kit mindeddig is meg nem marasztottak, ezt állítván, de hamissan, hogy hallgatói a templomot nem járják. Mi, gyűlésünkben mindennek jól végére menvén, és t[iszteletes] Botos uram illy hamar eleresztésének (mert csak esztendeje, hogy ott vagyon) lehetetlenségét mind megírván, mind követjeiknek declarálván ö[k]e]g[yelme]met ottan tractusunk részéről meghagytuk, de egy nyakas gazdag paraszt bíró, erőszakos pártosokat hajtván maga mellé, mindeddig ellenünk áll, és most, utóbb küldött levelében nagy kevélyen a ven[erabilis] superintendentiára provocál. Már hírünk nélkül kettőt is hívtanak, egyik kiadott rajtok, mert jobb ekklézsiában vagyon, a másik vacans lévén, t[udni]i[llik] t[iszteletes] Barta József volt véztői prédikátor uram, cum conditione consensus magát ajánlotta. Hozzám is eljött, de én t[iszteletes] Botos uram mellett tett végezésünknek inhaereáltam.

2-o. A gyulaiak miben légyenek, tudva van t[iszteletes] superintendens uram előtt, magok által, látni való, ki keze forog ebben. Én a nagy héti vasárnap vettem leveleket, mellyben hívtak, hogy menjek oda, de minthogy ezt csak a praefectus proponálta nekik, csak mint egymagától és commendálásképpen közölvén dolgokat Török Ferentz fiscalis urammal is, nem ítélték szükségesnek, hogy in hac materia hozzájok menvén, ott őket minden felől catholicusok között tsuportoztassam, és hogy ügyökhöz nem bízván, s a templom elvételét féltvén, mellyre még nem ment a dolog, ott a praefectust interpellállyam, mellyel ez kétség kívül irritáltatott volna, mint ki e dolgot csak maga és a gyulaiak között még eddig projectanter kezdi indítani. Megírtam, hogy ha még urgeáltatnak, simpliciter régi templomjok ususát forgassák, melly rom[ano]-catholicusoké soha nem volt, amellet maradjanak, és semmi bizonytalan alkudozásra magok fejtől ne lépjenek, hanem az egész dolgot a ven[erabilis] superintendentiára referálják. Írták, hogy most követjeik ott megjelennek.

3-o. Tartok, hogy Erdőhátról a váriak is megtalálják búsítani t[iszteletes] superintendens uramat t[iszteletes] Lázár Pál prédikátorjok eránt, ki ellen most lévén első panaszaik, azokért a prédikátor debite megintettetett, s emendatit ígért, de ők mégis, noha tsaknem koldusok, petulanter k[e]g[yelme]dre apelláltak, most hallom, hogy tsendesednek.

Én azomban a ven[erabilis] superintendentiától nagy alázatossággal engedelmet kérek, hogy a hosszú út és erőtelenségim miatt a gyűlésen nem compareálhatok. Magam helyett deputalom két tiszt[eletes] és activus adessor uraimékat, úgymint tiszteletes Szikszai György és Kuti Ádám uraimat. Végre magamat régi barátságos favoriban ajánlván, maradtam Vásárhely 19. April[is] 1781.

Tiszteletes superintendens uramnak alázatos szolgája, Szőnyi Benjámín a békési tr[actus] seniora m[aga] k[ezével]